

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE SISTARE A PROCESULUI
PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII

**unor prevederi referitoare la deconectarea de la sistemele
centralizate de termoficare**

(Sesizarea nr. 33a/2011)

CHIȘINĂU

30 decembrie 2011

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMOFICARE

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, statuând în componența:
DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Petru RAILEAN, *judcător-raportor*,
DI Victor PUȘCAȘ,
Dna Elena SAFALERU, *judcători*,
cu participarea dnei Tatiana Oboroc, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 18 octombrie 2011,
Examinând sesizarea menționată în ședință plenară publică,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 18 octombrie 2011, în temeiul articolelor 135 alin. (1) lit.a) din Constituție, 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin.(1) lit. g) din Codul Jurisdicției Constituționale de deputații în Parlament dl Serghei Sîrbu, dna Maria Postoico și dl Vladimir Vitiuc, pentru controlul constituționalității unor prevederi din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la / reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, în redacția Hotărârii Guvernului nr. 707 din 20 septembrie 2011 cu privire la unele măsuri de eficientizare a funcționării sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică.

2. Autorii sesizării consideră că, prin modificările și completările operate în Regulamentul menționat, Guvernul Republicii Moldova și-a depășit flagrant atribuțiile constituționale și a încălcat dreptul de proprietate, principiile legalității, egalității, pieței libere și a concurenței loiale, contrar prevederilor articolelor 1, 4, 9, 46, 58, 60, 66, 72, 102, 126, 127, 132 din Constituție, precum și articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

3. Prin decizia Curții Constituționale din 17 noiembrie 2011 sesizarea a fost declarată admisibilă, fără a prejucția fondul cauzei.

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMOFICARE

4. În procesul examinării sesizării, Curtea Constituțională a solicitat opiniile Parlamentului, Guvernului, ministerelor, altor instituții.

5. În ședința plenară publică a Curții au fost prezenți autorii sesizării, dnii Serghei Sîrbu și Victor Vitiuc. Parlamentul a fost reprezentat de dl Sergiu Chirică, consultant principal în cadrul Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului. Guvernul a fost reprezentat de dl Vladimir Grosu, viceministru al justiției.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

6. Prevederile relevante ale Constituției (M.O. nr. 1/1, 1994) sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

„(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) **Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.”**

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMOFICARE

Articolul 16

Egalitatea

- „(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- „(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.
(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.”

Articolul 58

Contribuții financiare

- „(1) Cetățenii au obligația sa contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice.
(2) Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.
(3) **Orice alte prestații sînt interzise, în afara celor stabilite prin lege.**”

Articolul 60

Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ

- „(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și **unica autoritate legislativă a statului.**”

Articolul 66

Atribuțiile de bază

- „Parlamentul are următoarele atribuții de bază:
a) **adoptă legi, hotărâri și moțiuni;** [...]”

Articolul 102

Actele Guvernului

- „(1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.
(2) **Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.**”

Articolul 126

Economia

- „(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în **concurență liberă.**”

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMOFICARE

- (2) Statul trebuie să asigure:
- a) **reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparțin în condițiile legii;**
 - b) **libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;**

Articolul 127

Proprietatea

„(1) **Statul ocrotește proprietatea.**

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.”

Articolul 132

Sistemul fiscal

„(1) Impozitele, taxele și orice venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor raioanelor, orașelor și satelor se stabilesc, conform legii, de organele reprezentative respective.

(2) **Orice alte prestări sînt interzise.”**

7. Prevederile relevante ale Legii nr.64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern (M.O. nr. 006, 1991; republicată M.O. nr. 131-133/1018, 2002) sunt următoarele:

Articolul 3

Direcțiile principale ale activității Guvernului

„În conformitate cu împuternicirile sale Guvernul: [...]

5) garantează tuturor subiecților proprietății libertatea activității economice, diversitatea formelor de proprietate și egalitatea lor în drepturi, are grijă de păstrarea proprietății; [...]

9¹) asigură apărarea drepturilor consumatorilor prin organizarea și coordonarea controlului și supravegherii de stat a calității produselor (lucrărilor, serviciilor); [...]

12) asigură legalitatea, ordinea publică, drepturile și libertățile cetățenilor; [...]

14) asigură respectarea și executarea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor.”

Articolul 10

Chestiunile generale ce țin de competența Guvernului

„În conformitate cu împuternicirile sale Guvernul:

1) promovează în viață legile Republicii Moldova, decretelor Președintelui Republicii Moldova și exercită controlul asupra executării hotărârilor și ordonanțelor Guvernului;”

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMOFICARE

Articolul 12

Principalele împuterniciri ale Guvernului în domeniul economiei

„²1) **întreprinde măsuri pentru asigurarea libertății comerțului și activității de întreprinzător, protecției concurenței loiale**, creării unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorului (M.O. nr. 126-131/507, 2003; republicată M.O. nr. 176-181/513, 2011) sunt următoarele:

Articolul 6

Drepturile fundamentale ale consumatorilor

„Orice consumator are dreptul la:

- a) protecția drepturilor sale de către stat;
- b) protecție împotriva riscului de a achiziționa un produs, un serviciu care ar putea să-i afecteze viața, sănătatea, ereditatea sau securitatea ori să-i prejudicieze drepturile și interesele legitime;”

Articolul 7

Prevederi specifice privind protecția vieții, sănătății, eredității și securității consumatorului

„(1) Guvernul, prin organele administrației publice centrale, stabilește norme și reglementări specifice pentru protecția vieții, sănătății, eredității și securității consumatorilor în următoarele cazuri: [...]

- b) furnizarea și utilizarea produselor, precum și prestarea serviciilor.”

Articolul 10

Obligațiile prestatorului

„Prestatorul este obligat:

- a) să folosească, la prestarea serviciilor, numai produse și proceduri inofensive care, dacă legislația prevede aceasta, trebuie să fie certificate; [...]
- c) să presteze numai servicii care nu afectează viața, sănătatea, ereditatea și securitatea consumatorilor ori interesele economice ale acestora;”

Articolul 12

Prevederi specifice privind protecția intereselor economice ale consumatorilor

„(1) Guvernul aprobă reglementări în scopul prevenirii și combaterii practicilor ce dăunează intereselor economice ale consumatorilor.

(2) Agentul economic este obligat să plaseze pe piață numai produse, servicii care corespund cerințelor prescrise sau declarate, să nu folosească practici comerciale abuzive și să presteze servicii numai în bază de contract negociat individual cu consumatorul.”

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMIFICARE

9. Prevederile relevante din anexa nr.7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la / reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 (M.O. nr. 29-31/263, 2002), introduse prin Hotărârea Guvernului nr. 707 din 20 septembrie 2011 cu privire la unele măsuri de eficientizare a funcționării sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică (M.O. nr. 156-159/778, 2011), sunt următoarele:

„8. În cazul deconectării integrale a apartamentului (încăperii locuibile în cămine) de la sistemul centralizat de încălzire, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de 20% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine), luând în considerație existența pierderilor normative de energie termică în încăperile tehnice (etaje tehnice și subsoluri) care mențin în stare funcțională sistemele ingineresti de alimentare cu apă și de canalizare în perioada rece, necesitatea încălzirii locurilor de uz comun și imposibilitatea deconectării coloanelor de încălzire tranzitorii.

Plata în mărime de 20%, stabilită în alineatul unu din prezentul punct, va fi distribuită în aceeași perioadă de încălzire, în mod obligatoriu, de către gestionarul fondului de locuințe sau furnizor, la reducerea plăților pentru consumatorii conectați la sistemul centralizat de alimentare cu căldură, conform calculului efectuat și semnat de către gestionar și furnizor, în cazul contractelor încheiate de furnizor cu gestionarul, sau furnizor și consumator, în cazul contractelor încheiate direct de furnizor cu consumatorul.”;

e) după punctul 8 se introduc cinci puncte noi cu următorul cuprins:

”8¹. În cazul deconectării integrale deja efectuate a apartamentului (încăperii locuibile în cămine) de la sistemul centralizat de încălzire, cu instalarea altei surse de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăperea la un nivel de cel puțin +18°C, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de:

10%, începând cu 1 octombrie 2011;

15%, începând cu 1 octombrie 2012;

20%, începând cu 1 octombrie 2013

din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine).

Plata stabilită în alineatul unu din prezentul punct va fi distribuită în aceeași perioadă de încălzire, în mod obligatoriu, de către gestionarul fondului de locuințe sau furnizor la reducerea plăților pentru consumatorii conectați la sistemul centralizat de alimentare cu căldură, conform calculului efectuat și semnat de către gestionar și furnizor, în cazul contractelor încheiate de furnizor cu gestionarul, sau furnizor și consumator, în cazul contractelor încheiate direct de furnizor cu consumatorul.

8². În cazul deconectării integrale deja efectuate a apartamentului (încăperii locuibile în cămine) de la sistemul centralizat de încălzire fără instalarea altei surse de încălzire pentru întreținerea temperaturii constante în încăperea la un nivel de cel puțin +18°C, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de 20% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine), începând cu 1 octombrie 2011.

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMOFICARE

8³. Luând în considerare existența pierderilor normative de energie termică în încăperile tehnice (etaje tehnice și subsoluri) care mențin în stare funcțională sistemele ingineresti de alimentare cu apă și de canalizare în perioada rece, necesitatea încălzirii locurilor de uz comun și imposibilitatea deconectării coloanelor de încălzire tranzitorii, în cazul deconectării parțiale deja efectuate a apartamentului (încăperii locuibile în cămine) de la sistemul centralizat de încălzire, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de:

100% - pentru suprafața încăperilor conectate;

20% - pentru suprafața încăperilor deconectate.

8⁴. În cazul deconectării parțiale deja efectuate a apartamentului (încăperii locuibile în cămine) de la sistemul centralizat de încălzire, pentru încăperile auxiliare în cadrul apartamentului, în care nu a fost prevăzută instalarea corpurilor de încălzire, achitarea pentru încălzirea suprafețelor încăperilor auxiliare se va efectua proporțional suprafețelor încăperilor locuibile în care a fost prevăzută instalarea corpurilor de încălzire, neconectate/conectate la sistemul centralizat de încălzire, sau în baza recalculării sarcinii termice a apartamentului (încăperii locuibile în cămine), care vor fi efectuate de către instituțiile de proiectare sau persoanele fizice care dețin licență în acest gen de activitate.

8⁵. Deconectarea ulterioară integrală de la sistemul centralizat de încălzire se va efectua doar cu acordul în scris al tuturor proprietarilor de apartamente din cadrul blocului locativ, încăperi locuibile în cămine și gestionarului fondului locativ, cu condiția existenței proiectului reconstrucției sistemului centralizat de încălzire elaborat de către instituțiile de proiectare sau persoanele fizice care dețin licență în acest gen de activitate, pe baza datelor inventarierii sistemului centralizat de încălzire existent și coordonat în modul stabilit. Responsabilitatea asupra veridicității listelor și semnăturilor se pune în seama gestionarului fondului locativ.”

10. Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, amendată prin protocoalele adiționale la această Convenție (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997, M.O. nr.54-55/502, 1997), în continuare – “*Convenția Europeană*”, sunt următoarele:

Articolul 1 din Protocolul adițional
Protecția proprietății

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului Statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMOFICARE

ÎN DREPT

11. Prin Hotărârea nr. 191 din 19 februarie 2002 Guvernul a aprobat Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la / reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă (în continuare – “Regulamentul”).

12. La 20 septembrie 2011, prin Hotărârea nr.707, Guvernul a operat modificări și completări în Regulamentul respectiv.

13. Potrivit noilor prevederi, consumatorii debransați de la sistemul centralizat de termoficare urmează să achite până la 20% din costul energiei termice calculate. De asemenea, au fost modificate condițiile de deconectare de la sistemele centralizate de termoficare, persoanele urmând să obțină în acest scop acordul în scris al tuturor proprietarilor de apartamente din blocul locativ, de încăperi locuibile în cămine și al gestionarului fondului locativ.

14. Autorii sesizării consideră că aceste prevederi încalcă dreptul de proprietate, principiile legalității, egalității, pieței libere și a concurenței loiale, garantate de articolele 1, 4, 9, 16, 46, 58, 60, 66, 72, 102, 126, 127, 132 din Constituție, precum și de articolul 1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale.

15. Curtea reține că prerogativa cu care a fost învestită prin articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia.

A. Argumentele autorilor sesizării

16. Potrivit autorilor sesizării, deși pct.1 din Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 prevede expres că Regulamentul este elaborat în conformitate cu Constituția, Codul locativ, Legea cu privire la protecția consumatorilor, Legea cu privire la arendă, Legea condominiului în fondul locativ și alte documente normative, nici unul din actele specificate nu reglementează problema deconectării de la sistemul centralizat de termoficare și nu stipulează obligația consumatorului de a achita plăți suplimentare pentru energia termică.

17. În viziunea acestora, nefiind bazate pe un cadru legal în acest domeniu, prevederile imperative și general obligatorii care instituie noi condiții de deconectare de la sistemele centralizate de termoficare, precum și, pentru consumatorii debransați de la sistemul centralizat de termoficare,

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMIFICARE

noi condiții de plată a energiei termice neutilizate au caracter primar. Prin urmare, Guvernul și-a arogat prerogativa Parlamentului, deoarece hotărârile Guvernului se adoptă doar întru executarea legilor, fiind astfel depășite limitele stabilite de art. 102 din Legea Supremă și ignorate cu ostentație prevederile constituționale ale art. 60, 66 și 72.

18. În susținerea poziției lor, autorii sesizării invocă pct. 1 al Hotărârii Guvernului nr.707 din 20 septembrie 2011, prin care a fost pusă în sarcina Ministerului Economiei elaborarea proiectului de lege cu privire la energia termică.

19. În opinia autorilor sesizării, aprobând aceste norme și obligând consumatorul să achite plăți pentru servicii inexistente doar pentru a acoperi pierderile suportate de către agentul economic, Guvernul, de asemenea, a ignorat principiul constituțional al respectării dreptului de proprietate.

20. Autorii sesizării susțin că, prin impunerea acestor plăți, statul obligă consumatorii să cheltuiască nejustificat o parte din mijloacele lor financiare, care, în sensul dispozițiilor constituționale și al actelor internaționale, sunt bunuri, lipsindu-i, astfel, de proprietatea lor, cu încălcarea articolelor 1, 4, 9, 46 și 127 din Constituție și a articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană. Condiția obținerii acordului scris al tuturor proprietarilor de apartamente din blocul locativ, de încăperi locuibile în cămine și al gestionarului fondului locativ pentru deconectarea de la sistemele centralizate de termoficare, prevăzută de Regulament, în opinia lor, constituie o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate.

21. În același timp, ei consideră că prin prevederile contestate Guvernul a creat o situație discriminatorie, încălcând astfel principiul constituțional al egalității cetățenilor în fața legii, statuat de art. 16 din Constituție, deoarece consumatorii debransați de la sistemul centralizat de termoficare vor achita atât energia termică utilizată *de facto*, conform indicațiilor contoarelor instalațiilor autonome de încălzire, cât și energia termică neutilizată, livrată prin sistemul centralizat.

22. Totodată, autorii sesizării au menționat situația privilegiată a consumatorilor racordați din start la centrale autonome de termoficare și care, în virtutea acestui fapt, nu vor achita plățile respective.

23. Autorii sesizării consideră că prin prevederile contestate Guvernul apără un agent economic care se află în gestiunea statului (SA „Termocom”), urmărind să acopere pierderile suportate de către acesta. Fiindu-le impuse condiții atât de dure, consumatorii vor fi nevoiți să renunțe la căutarea unor soluții mai avantajoase pentru încălzirea locuințelor, deoarece Guvernul a creat o situație discriminatorie pentru toți ceilalți agenți economici de pe piață, care acordă cetățenilor servicii de montare și deservire a instalațiilor autonome de alimentare cu energie

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMIFICARE

termică, încălcând astfel principiile constituționale ale pieței libere și concurenței loiale, statuate de art. 9 și 126 din Constituție.

24. Totodată, autorii sesizării menționează că prin stipulațiile referitoare la plata unor servicii inexistente Guvernul, de fapt, a introdus un nou impozit, cu încălcarea normelor constituționale ale art.58 și art.132, care statuează inadmisibilitatea impunerii unor taxe neprevăzute de lege.

B. Argumentele autorităților

25. În ședința publică a Curții reprezentantul Parlamentului a afirmat că prin modificările și completările operate în Regulament Guvernul și-a arogat atribuții improprii, încălcând normele Constituției.

26. Reprezentantul Guvernului a pledat pentru sistarea procesului pentru motivul că problemele abordate în sesizare țin de domeniul controlului legalității și persoanele lezate în drepturi urmează să se adreseze în instanțele de drept comun. În sprijinul poziției sale, reprezentantul Guvernului a invocat Decizia nr.1 din 14 iulie 2011, prin care Curtea a sistat procesul privind controlul constituționalității unor prevederi din același Regulament.

C. Aprecierea Curții

27. Curtea observă că, potrivit prevederilor contestate, consumatorii debransați de la sistemul centralizat de termoficare urmează să achite până la 20% din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine), luând în considerare pierderile normative de energie termică în încăperile tehnice (etaje tehnice și subsoluri) care mențin în stare funcțională sistemele inginerești de alimentare cu apă și de canalizare în perioada rece, necesitatea încălzirii locurilor de uz comun și imposibilitatea deconectării coloanelor de încălzire tranzitorii. De asemenea, au fost modificate condițiile de deconectare de la sistemele centralizate de termoficare, persoanele urmând să obțină în acest scop acordul în scris al tuturor proprietarilor de apartamente din blocul locativ, de încăperi locuibile în cămine și al gestionarului fondului locativ.

28. În acest context, Curtea reține că administrarea proprietății comune, modul de folosință și de întreținere a acesteia sunt reglementate de articolele 344 - 373 din Codul civil și de alte acte normative.

29. Conform actelor legislative aplicabile în domeniu, evidența pierderilor normative de energie termică în încăperile tehnice (etaje tehnice și subsoluri) care mențin în stare funcțională sistemele inginerești de alimentare cu apă și de canalizare în perioada rece și necesitatea încălzirii

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMIFICARE

locurilor de uz comun este pusă în sarcina gestionarilor fondului de locuințe.

30. Potrivit Legii privatizării fondului de locuințe nr.1324-XII din 10 martie 1993, proprietarii de locuințe privatizate participă la cheltuielile comune de întreținere a locurilor de uz comun, a terenurilor de pe lângă imobil, de reparație curentă și capitală a imobilului, a sistemelor ingineresti interioare. Cota de cheltuieli se stabilește în funcție de suprafață locativă ocupată și de numărul de persoane care locuiesc pe ea, fapt ce se consemnează în clauzele contractelor de întreținere și deservire a locuințelor și a terenurilor aferente blocurilor de locuințe (art.21).

31. Asociațiile de proprietari ai locuințelor privatizate și alte asociații de proprietari ai locuințelor încheie contracte de prestare a serviciilor comunale pentru necesitățile comune ale imobilului (asigurarea cu energie electrică pentru iluminatul caselor, scărilor și pentru lift, asigurarea cu apă pentru spălarea anexelor de acumulare a gunoiului, pentru colectarea și evaluarea deșeurilor menajere, exploatarea sistemului de combatere a incendiilor), pe care le achită în conformitate cu clauzele contractelor încheiate (art.23 alin.(3)).

32. Legea condominiului în fondul locativ nr.913-XIV din 30 martie 2000 stipulează că mărimea plăților obligatorii ale fiecărui proprietar (chiriaș, arendaș) pentru întreținerea și reparația proprietății comune din condominiu este proporțională cotei-părți a acestuia și se stabilește conform Normelor de defalcare a mijloacelor pentru exploatarea tehnică și reparația fondului locativ (art.14 alin.(4)).

33. Curtea observă că autorii sesizării nu au contestat prevederile legilor, în temeiul cărora a fost elaborat Regulamentul în cauză.

34. În acest context, Curtea reține că, în conformitate cu articolul 7 din Codul jurisdicției constituționale, orice act normativ se consideră constituțional până când neconstituționalitatea lui va fi dovedită în procesul jurisdicției constituționale.

35. Prin urmare, prevederile Regulamentului, fiind elaborate pentru executarea legilor care nu sunt contestate, nu constituie domeniul jurisdicției constituționale, fiind susceptibile de controlul legalității, care ține de competența instanțelor de drept comun. În acest context, Curtea observă că persoanele care se consideră lezate prin prevederile contestate se pot adresa în instanțele de drept comun pentru a-și apăra drepturile.

36. În aceeași ordine de idei, Curtea consideră relevantă pentru prezenta cauză Decizia nr.1 din 14 iulie 2011, prin care, pentru motive similare, Curtea a sistat procesul pentru controlul constituționalității pct.12 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la / reconectării la

DECIZIE DE SISTARE A PROCESULUI PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII
UNOR PREVEDERI REFERITOARE LA DECONECTAREA DE LA SISTEMELE
CENTRALIZATE DE TERMIFICARE

sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002, cu modificările operate prin Hotărârea Guvernului nr.1343 din 1 decembrie 2008.

37. Astfel, având în vedere faptul că fondul problemei în cauză ține de controlul legalității, ce intră în competența instanțelor de drept comun, precum și urmând practica sa anterioară, în conformitate cu art.60 lit.c) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională consideră necesară sistarea procesului.

Din aceste motive, în temeiul articolelor 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 60 lit.c) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se sistează procesul pentru controlul constituționalității prevederilor pct.8, 8¹,8²,8³,8⁴,8⁵ din anexa nr.7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la / reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, în redacția Hotărârii Guvernului nr. 707 din 20 septembrie 2011 cu privire la unele măsuri de eficientizare a funcționării sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică.*

2. Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Președinte

Alexandru TĂNASE

*Chișinău,
30 decembrie 2011, nr. 7
Dosarul nr.33a/2011*